

**Οργάνωση και Διαχείριση της Ασφάλειας στις
Κατασκευές.
Εμπειρίες από την πράξη**

Ημερίδα 08/04/2009 – Σπάρτη

Αντώνης Διον. Βούρτσης
Πολιτικός Μηχανικός Δ.Π.Θ.

ΑΝΑΔΡΟΜΗ – ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ

- **ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΟΣ ΚΛΑΔΟΣ στην ΕΛΛΑΔΑ**
25% του Συνόλου των Ατυχημάτων
50% των Θανατηφόρων Ατυχημάτων
- **ΕΥΡΩΠΗ (εργαζόμενοι ηλικίας 18 - 24 ετών)**
40% περισσότερες πιθανότητες
> 700.000 εργαζόμενοι παθαίνουν Ατύχημα
400 θάνατοι...
- **ΕΛΛΑΔΑ (στοιχεία Ι.Κ.Α.): Κάθε χρόνο...**
... Συμβαίνουν περίπου 20.000 εργατικά ατυχήματα,
περίπου 100 – 150 είναι θανατηφόρα και
κοστίζουν περίπου € 20.000.000

ΑΝΑΔΡΟΜΗ – ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ

- ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Ο Κατασκευαστικός Κλάδος αντιπροσωπεύει το 10% περίπου του Α.Ε.Π.:

90% των επιχειρήσεων είναι μικρομεσαίες

75% των επιχειρήσεων απασχολούν < 10 εργαζόμενους

95% των επιχειρήσεων απασχολούν < 20 εργαζόμενους

Ο Κατασκευαστικός Κλάδος απασχολεί το 7% του συνόλου των μισθωτών και συμβαίνει:

- Το 15% περίπου των εργατικών ατυχημάτων και

- Το 30% περίπου των θανατηφόρων

Με κόστος > 3% του κύκλου εργασιών

Γιατί ένα Σύστημα Διαχείρισης;

Πρόληψη παρά Θεραπεία...

ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

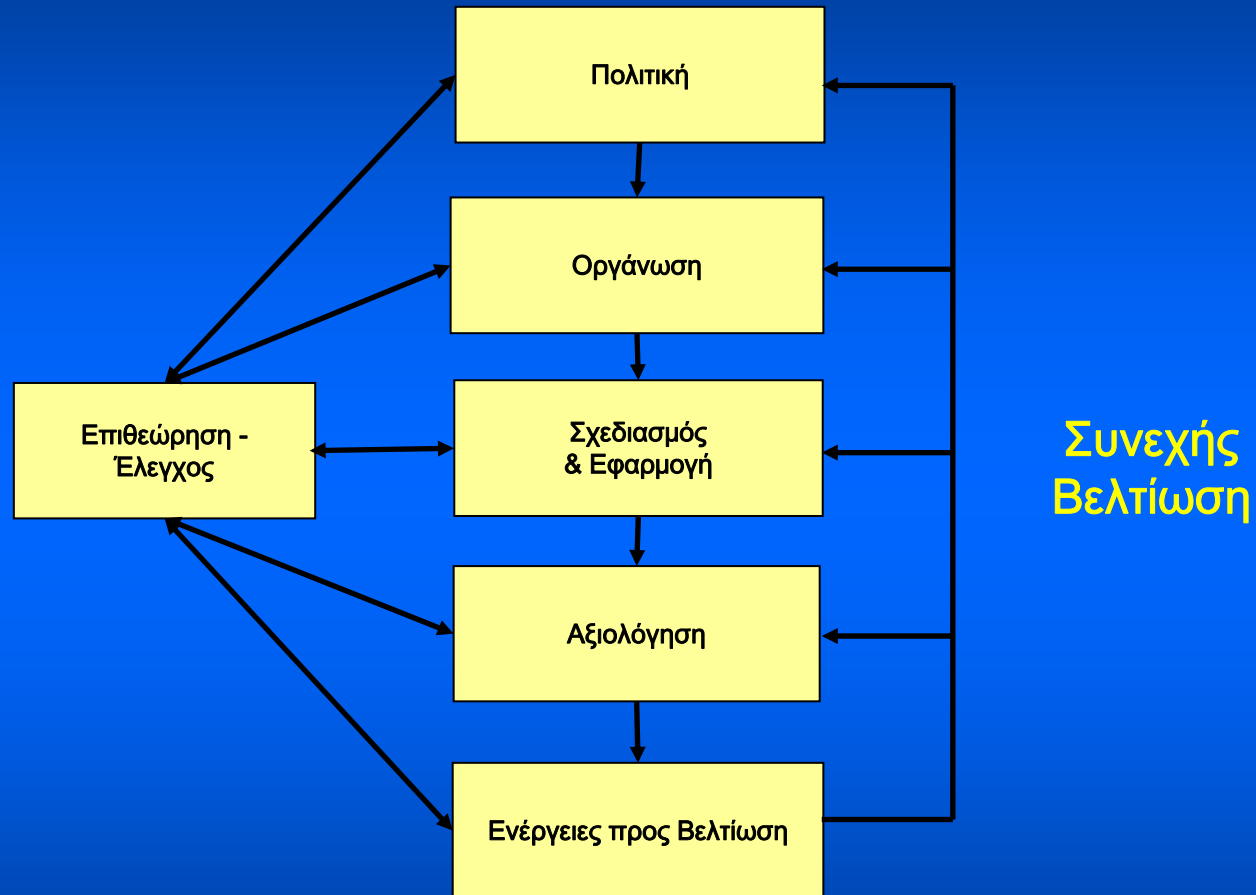
«Ένα σύνολο αλληλοσχετιζόμενων ή αλληλοεπιδρώντων στοιχείων για την καθιέρωση Πολιτικής και Αντικειμενικών σκοπών, καθώς και για την επίτευξη των σκοπών αυτών»

Πρότυπα και Προδιαγραφές για Συστήματα Διαχείρισης της Υγείας & Ασφάλειας στην Εργασία

- HSG 65:1991: “Health & Safety Guideline”
- BS 8800:1996: “Guide to Occupational health & safety management systems”
(Οδηγός για την εφαρμογή Συστημάτων Διαχείρισης Υγείας & Ασφάλειας στην Εργασία)
- OHSAS 18001:1999: “Occupational health & safety management systems - Specification”
(Συστήματα Διαχείρισης της Υ&Α στην Εργασία - Προδιαγραφή)
- OHSAS 18002:2000: “Occupational health & safety management systems – Guidelines for implementation of OHSAS 18001”
(Συστήματα Διαχείρισης της Υ&Α στην Εργασία - Κατευθυντήριες Οδηγίες για την εφαρμογή του OHSAS 18001:1999)
- ΕΛΟΤ 1801:2002: «Συστήματα Διαχείρισης της υγείας και ασφάλειας στην εργασία – Προδιαγραφή».

ILO-OSH 2001 Model

Στοιχεία κλειδιά του ILO-OSH 2001

Προϋποθέσεις για την ανάπτυξη ενός Συστήματος Διαχείρισης της Υγείας & Ασφάλειας στην Εργασία

- ✓ **ΚΑΤΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ** :
 - Πρότυπα BSI, OHSAS, ΕΛΟΤ
- ✓ **ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ** :
 - Εφαρμογή του προτύπου στον Οργανισμό
 - Έλεγχος
 - Βελτίωση
- ✓ **ΔΙΟΙΚΗΣΗ** :
 - Απόφαση για την ανάπτυξη του Συστήματος
 - Καθορισμός Πολιτικής
 - Δέσμευση για παροχή πόρων και μέσων για την εφαρμογή του Συστήματος

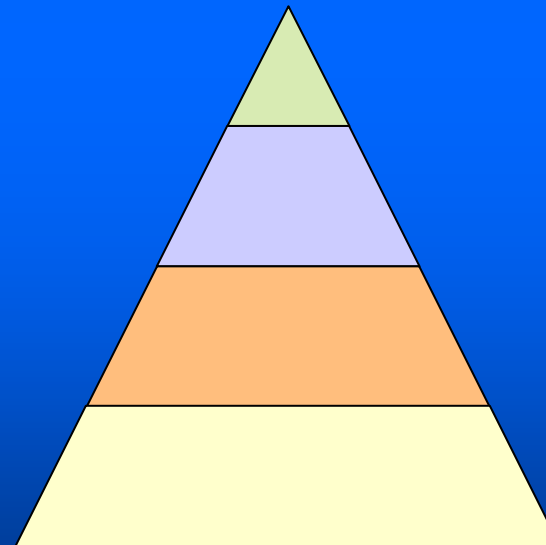
Ευελιξία του Συστήματος Διαχείρισης

- Εφαρμόζεται σε κάθε είδος επιχείρησης
- Προτείνει τρόπους οργάνωσης
- Προσαρμόζεται στις ιδιαιτερότητες και ανάγκες της κάθε επιχείρησης
- Θέτει προδιαγεγραμμένες απαιτήσεις
- Αναγνωρίζει διεργασίες σε όλες τις φάσεις της παραγωγικής διαδικασίας
- Αναπτύσσει μεθόδους μέτρησης και αξιολόγησης
- Οδηγεί σε συνεχή βελτίωση

Βασικοί Άξονες ενός Συστήματος για τη Διαχείριση της Υγείας & Ασφάλειας στην Εργασία

1. ΠΟΛΙΤΙΚΗ

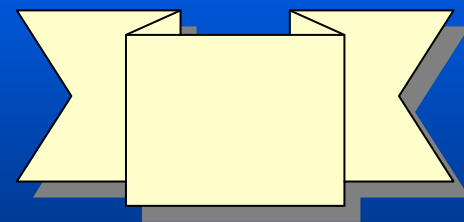
Καθορισμός αντικειμενικών σκοπών και δέσμευση για συνεχή βελτίωση
(από τη Διοίκηση)

Βασικοί Άξονες ενός Συστήματος για τη Διαχείριση της Υγείας & Ασφάλειας στην Εργασία

2. ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

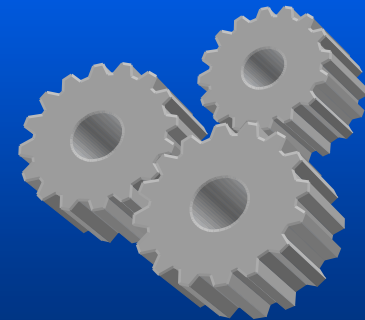
- Συνεχής αναγνώριση της ταυτότητας των κινδύνων
- Εκτίμηση και έλεγχος της επικινδυνότητας
- Ανάπτυξη Προγραμμάτων Διαχείρισης Υ&ΑΕ
- Νομοθετικές απαιτήσεις

Βασικοί Άξονες ενός Συστήματος για τη Διαχείριση της Υγείας & Ασφάλειας στην Εργασία

3. ΕΦΑΡΜΟΓΗ

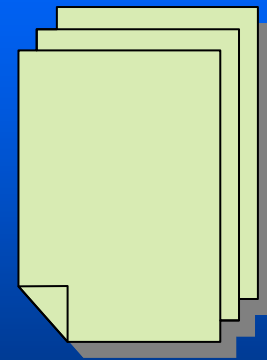
- Κατανομή αρμοδιοτήτων στο προσωπικό
- Εκπαίδευση, ευαισθητοποίηση και επάρκεια προσωπικού
- Διαβούλευση και επικοινωνία
- Τεκμηρίωση Συστήματος
- Έλεγχος εγγράφων και δεδομένων
- Εντοπισμός διεργασιών και δραστηριοτήτων σχετικές με εντοπισμένη επικινδυνότητα
- Καθορισμός διαδικασιών για περίπτωση έκτακτης ανάγκης

Βασικοί Άξονες ενός Συστήματος για τη Διαχείριση της Υγείας & Ασφάλειας στην Εργασία

4. ΕΛΕΓΧΟΣ

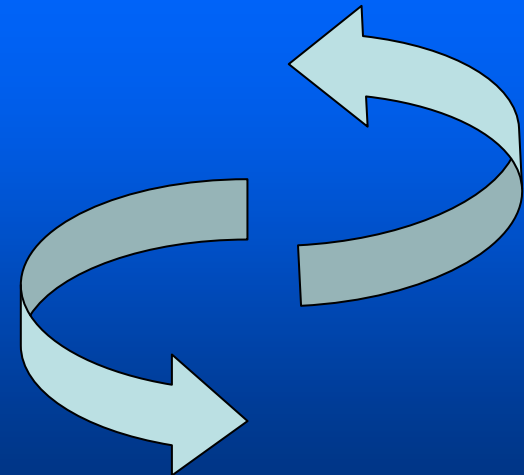
- Παρακολούθηση και περιοδική μέτρηση της επίδοσης στην Υ&Α
- Διαχείριση και έρευνα ατυχημάτων, συμβάντων κλπ.
- Περιοδικές επιθεωρήσεις και επιμέρους επιτόπιοι έκτακτοι έλεγχοι
- Τήρηση και διαχείριση αρχείων

Βασικοί Άξονες ενός Συστήματος για τη Διαχείριση της Υγείας & Ασφάλειας στην Εργασία

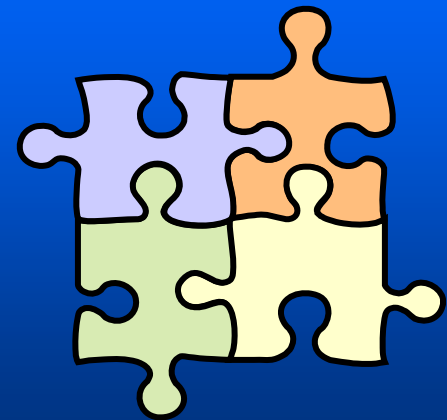
4. ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

- Έλεγχος εφαρμογής του Συστήματος περιοδικά για την καταλληλότητα, επάρκεια και αποτελεσματικότητά του
- Εντοπισμός αναγκών για δυνητική αναθεώρηση της Πολιτικής, των Στόχων κλπ. με σκοπό τη συνεχή βελτίωση του Συστήματος
- Υποστήριξη της Διοίκησης

Σύστημα Διαχείρισης Υ&ΑΕ:

- Ορθή διαχείριση των δραστηριοτήτων και λειτουργιών
- Δυνατότητα εξασφάλισης ασφαλούς εργασιακού περιβάλλοντος
- Διατήρηση ηθικού εργαζομένων σε υψηλό επίπεδο
- Σιγουριά καλής και ασφαλούς εργασίας
- Δυνατότητα εύκολης προσαρμοστικότητας, αφομοίωσης, συνεργασίας συνλειτουργίας με άλλα διαχειριστικά συστήματα (π.χ. Σύστημα Διαχείρισης Ολικής Ποιότητας - Total Quality Management System)

Οφέλη Συστήματος Διαχείρισης Υ&ΑΕ

Ι. Βραχυπρόθεσμα

- ✓ Αναγνώριση των υφιστάμενων κινδύνων και εκτίμηση της επικινδυνότητας
- ✓ Αποτίμηση υπαρχόντων μέτρων προστασίας και εκτίμηση πρόσθετων
- ✓ Ενημέρωση της νομοθεσίας.
- ✓ Ενημέρωση εργαζομένων για την Πολιτική και τους αντικειμενικούς σκοπούς του οργανισμού
- ✓ Ανάπτυξη μιας βάσης δεδομένων μέσω, της καταγραφής ατυχημάτων, συμβάντων και λοιπών αποκλίσεων, καθώς και τήρηση σχετικού αρχείου
- ✓ Διασαφήνιση ρόλων, αρμοδιοτήτων και υπευθυνοτήτων των εργαζομένων σε όλα τα επίπεδα της ιεραρχίας του οργανισμού

Οφέλη Συστήματος Διαχείρισης Υ&ΑΕ

II. Μεσοπρόθεσμα

- ✓ Σταδιακή βελτίωση της οργάνωσης της επιχείρησης με έμμεση βελτίωση και τυποποίηση των λειτουργιών και δραστηριοτήτων της
- ✓ Βελτίωση της επικοινωνίας στα διάφορα επίπεδα του οργανισμού
- ✓ Βελτίωση της Εκτίμησης Επαγγελματικών Κινδύνων
- ✓ Βελτίωση/ αναθεώρηση υπαρχόντων διαδικασιών και οδηγιών και ανάπτυξη/ ένταξη νέων στο σύστημα διαχείρισης
- ✓ Βελτίωση της εφαρμογής της ισχύουσας νομοθεσίας
- ✓ Αξιολόγηση των κατηγοριών των ατυχημάτων, στατιστική επεξεργασία και εξαγωγή αποτελεσμάτων
- ✓ Βελτίωση της «πρόληψης»

Οφέλη Συστήματος Διαχείρισης Υ&ΑΕ

II. Μεσοπρόθεσμα

- ✓ Ευαισθητοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού
- ✓ Βελτίωση των συνθηκών εργασίας με ταυτόχρονη αύξηση της παραγωγικότητας
- ✓ Μείωση της έκθεσης των εργαζομένων και τρίτων σε επισφαλείς καταστάσεις
- ✓ Ανάπτυξη κατάλληλων Δεικτών παρακολούθησης ατυχημάτων και συμβάντων
- ✓ Αύξηση της σιγουριάς των εργαζομένων τόσο ως προς την εργασία που πρέπει να εκτελέσουν, όσο και προς τη Διοίκηση (εργοδοσία)
- ✓ Βελτίωση του εσωτερικού ελέγχου των δραστηριοτήτων, εγκαταστάσεων και διεργασιών της επιχείρησης
- ✓ Βελτίωση των διαδικασιών αντιμετώπισης κρίσεων και καταστάσεων εκτάκτου ανάγκης
- ✓ Βελτίωση της εικόνας (company image) του οργανισμού εσωτερικά

Οφέλη Συστήματος Διαχείρισης Υ&ΑΕ

III. Μακροπρόθεσμα

- ✓ Βελτίωση της οργάνωσης της επιχείρησης, της παραγωγικότητας και της βιωσιμότητάς της, με ταυτόχρονη μείωση των διαφυγόντων κερδών της
- ✓ Βελτίωση της ικανότητας για αναγνώριση και εκτίμηση επισφαλών καταστάσεων και εργασιακών συνθηκών
- ✓ Βελτίωση της αξιολόγησης των στοιχείων μέτρησης της επίδοσης του συστήματος
- ✓ Βελτίωση των διαδικασιών αντιμετώπισης κρίσεων και καταστάσεων εκτάκτου ανάγκης
- ✓ Εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας
- ✓ Αποτελεσματική εφαρμογή μεθόδων ελέγχου διεργασιών, δραστηριοτήτων κλπ. εντός των δομών της επιχείρησης

Οφέλη Συστήματος Διαχείρισης Υ&ΑΕ

iii. Μακροπρόθεσμα

- ✓ Βελτίωση της αξιολόγησης των αποτελεσμάτων ελέγχου, των διορθωτικών και των προληπτικών ενεργειών που έχουν ληφθεί
- ✓ Μείωση της έκθεσης των εργαζομένων και τρίτων σε επισφαλείς καταστάσεις
- ✓ Βελτίωση της παρακολούθησης της υγείας των εργαζομένων.
- ✓ Βελτίωση των Δεικτών των ατυχημάτων
- ✓ Καλές σχέσεις εργαζόμενου-εργοδότη με ταυτόχρονη αύξηση της εμπιστοσύνης και βελτίωσης της συνεργασίας
- ✓ Η «πρόληψη» αποτελεί πλέον σύνθημα και βίωμα των εργαζομένων σε όλα τα επίπεδα του οργανισμού
- ✓ Βελτίωση της επίδοσης και της αποτελεσματικότητας του συστήματος διαχείρισης
- ✓ Βελτίωση της εικόνας (company image) του οργανισμού εσωτερικά και εξωτερικά
- ✓ Απόκτηση συνείδησης ασφάλειας και σχετικής νοοτροπίας

Διαχειριστές Υ&ΑΕ...

Ν. 1568/85, Π.Δ. 294/88, Π.Δ. 17/96, Π.Δ. 305/96

- Τεχνικός Ασφαλείας

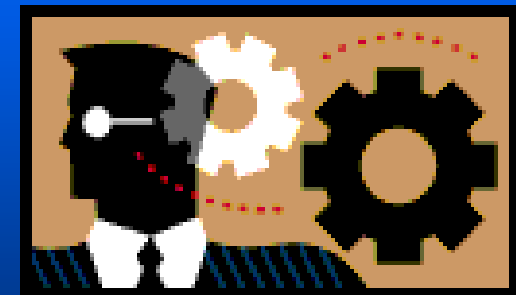
- Ιατρός Εργασίας

- Συντονιστής Ασφαλείας

Συμβουλευτικά όργανα

Η ασφάλεια
πρώτα...

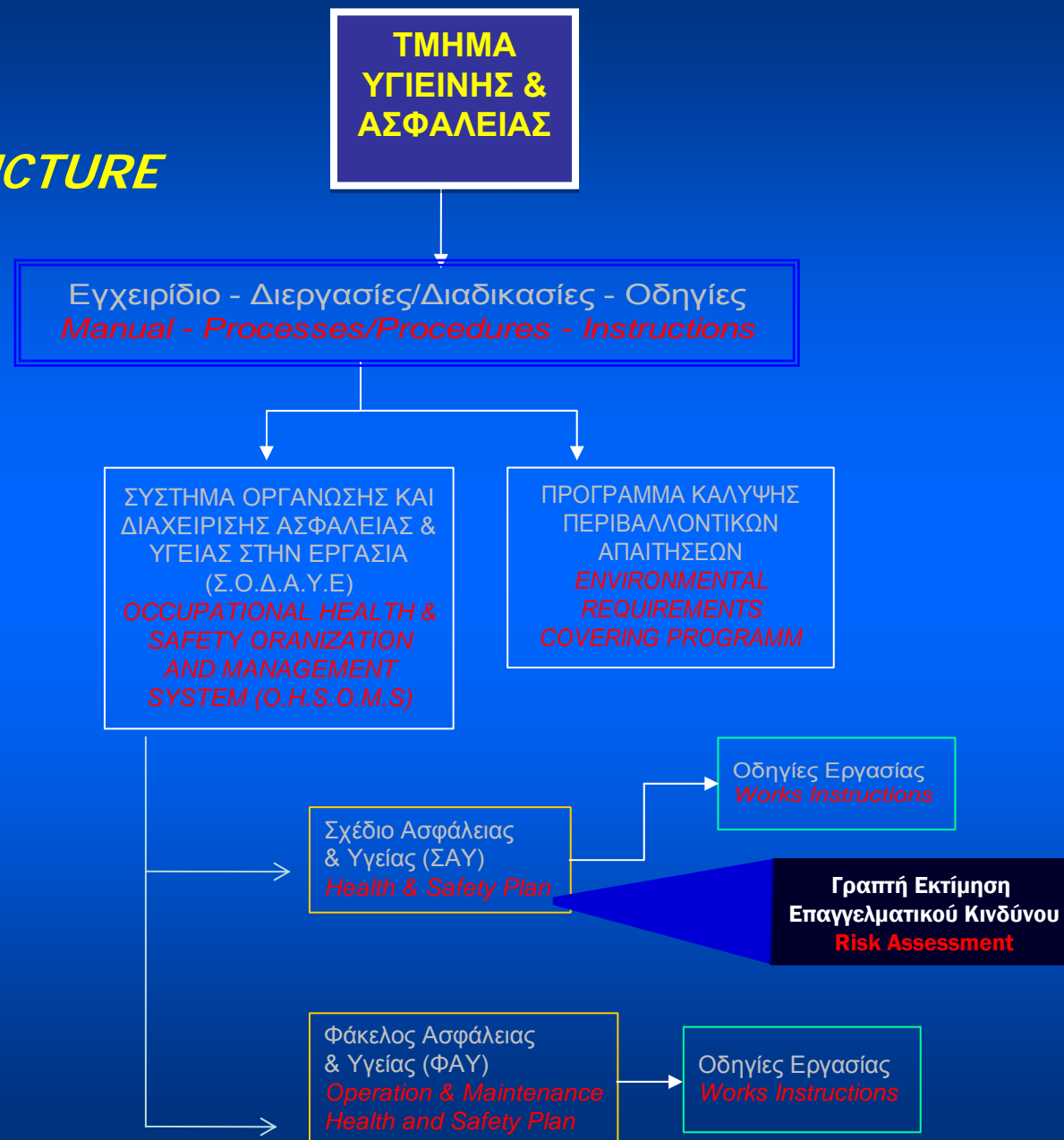
Η Κ/Ξ ΜΟΡΕΑΣ...

Τμήμα Υγιεινής και Ασφάλειας:

- Υποστήριξη των εργοταξίων της Κ/Ξ ΜΟΡΕΑΣ σε θέματα διαχείρισης ποιότητας και πιστοποίησης σύμφωνα με το διεθνές πρότυπο ISO 9001:2000
- Υποστήριξη έργων με ανάπτυξη συστημάτων διαχείρισης για την εφαρμογή:
 - ☐ Υγείας & Ασφάλειας στην Εργασία
 - ☐ Προστασίας Περιβάλλοντος

ΔΟΜΗ ΣΟΔΑΥΕ
OHSOMS STRUCTURE

Δείκτες παρακολούθησης Ατυχημάτων

- Ποσοστό Χαμένων Εργατωρών λόγω Ατυχήματος – *Severity Rate*
- Ατυχήματα ανά 1.000 εργαζόμενους το χρόνο – *1.000 Men Rate*
- Ατυχήματα ανά 1.000.000 εργατοώρες – *Frequency Rate*
- Θανατηφόρα Ατυχήματα ανά 1.000 εργαζόμενους – *Fatal Accidents per 1.000 Men*
- Χαμένες εργατοώρες ανά ατύχημα – *Mean duration per Accident*

Δείκτες παρακολούθησης Ατυχημάτων

Αποτελέσματα :

Δείκτης	Τιμές Έτους		Μεταβολή 2004-06	Στόχος *
	2004	2006		
Σοβαρότητα Ατυχημάτων (%)	0,08	0,06	- 25,0%	< 0,08%
Ατυχήματα ανά 1.000 Εργαζόμενους	15,65	15,74	+ 0,6%	≤ 13,14
Συχνότητα Ατυχημάτων (%)	7, 20	7,53	+ 4,6%	≤ 6,30%
Θανατηφόρα Ατυχήματα ανά 1.000 Εργαζόμενους	0,60	0	-	0
Μέσος χρόνος απουσίας ανά Ατύχημα (hrs)	109,00	79,36	- 27,2%	≤ 111
* Οι τιμές αφορούν σε στοιχεία που έχουν εξαχθεί από διεθνείς στατιστικές του Κατασκευαστικού Κλάδου				

Συμπεράσματα

- Το Σύστημα Διαχείρισης Υ&ΑΕ αποτελεί πολυ-εργαλείο για έναν οργανισμό
- Ενημέρωση για τις τρέχουσες εξελίξεις και της νομοθεσίας
- Το Σύστημα να είναι ανεπτυγμένο κατάλληλα για τον οργανισμό
- Σωστή διαχείριση των θεμάτων Υ&ΑΕ

Π.Δ. 105/1995
(Οδηγία 92/58/ΕΟΚ)

ΧΡΩΜΑ

ΣΗΜΑΣΙΑ ή ΣΚΟΠΟΣ

Κόκκινο

Απαγορευτικό Σήμα
Κίνδυνος – Συναγερμός
Υλικό & Εξοπλισμός
καταπολέμησης
πυρκαγιάς

Κίτρινο ή πορτοκαλόκίτρινο

Προειδοποιητικό Σήμα

Μπλε

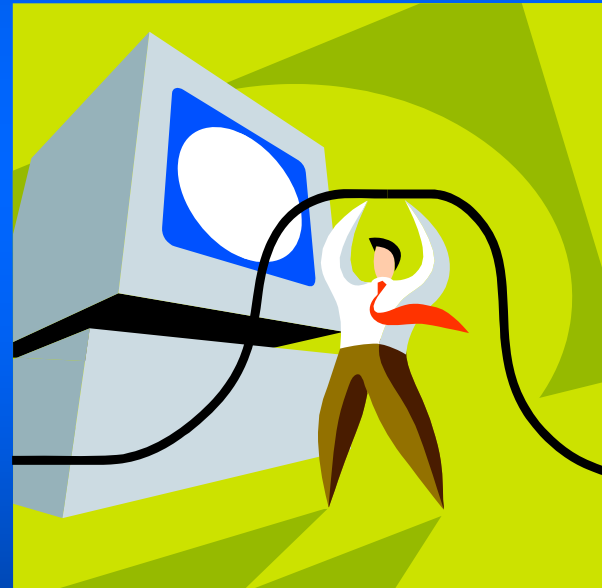

Σήμα Υποχρέωσης

Πράσινο

Σήμα διάσωσης ή βοήθειας
Κατάσταση ασφαλείας

**Η υγεία είναι το σημαντικότερο όπλο του
σημαντικότερου πόρου ενός οργανισμού**

Αργοπεθαίνει...

Όποιος εγκαταλείπει μία ιδέα πριν την αρχίσει...

Όποιος δε ρωτά για πράγματα που δε γνωρίζει...

